

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии

**Аннотация к дипломной работе «Фауна листоедов (*Coleoptera*,
Chrysomelidae) Березинского биосферного заповедника»**

Жизневская Анастасия Алексеевна

Научный руководитель:
кандидат биологических наук, доцент Нестерова О.Л.

Минск, 2025

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 63 с., 19 рис., 6 табл., 44 источников.

ЛИСТОЕДЫ, CHRYSOMELIDAE, ВИДОВОЙ СОСТАВ, БИОТОПИЧЕСКАЯ ПРИУРОЧЕННОСТЬ, ТРОФИЧЕСКАЯ СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ, ЭНТОМОЛОГИЧЕСКИЙ САЧОК, ЭКСГАУСТЕР.

Объект исследования: сообщества листоедов (*Coleoptera*, *Chrysomelidae*).

Цель работы: на основе собранного материала охарактеризовать сообщества жуков-листоедов различных биотопов на территории Березинского биосферного заповедника.

Методы исследования: кошение энтомологическим сачком, ловля эксгаустером, почвенные ловушки.

Учеты проведены в различных биотопах Березинского биосферного заповедника в период с 2023 по 2024 гг. Отловлено представителей 95 видов листоедов, относящихся к 36 родам, 9 подсемейств, что составляет 41,85% от фауны листоедов Березинского биосферного заповедника (227 видов).

Доминирующим подсемейством по числу видов является *Alticinae* (38 видов); семейства *Cassidinae*, *Chrysomelinae* и *Galerucinae* были представлены – 12, 13 и 12 видами соответственно, остальные семейства были представлены менее, чем 10 видами: *Criocerinae* – 4 вида, *Cryptocephalinae* – 8 видов, *Donaciinae* – 2 вида, *Clytrinae* – 5 видов, *Eumolpinae* – 1 вид.

Так же было найдено 10 новых видов жуков-листоедов для фауны Березинского биосферного заповедника.

По биотопической приуроченности наибольшее количество видов листоедов отмечено в луговом комплексе – 69 видов из 8 подсемейств, на втором месте по количеству видов лесной комплекс – 18 видов из 5 подсемейств, затем болотный комплекс – 11 видов из 3 подсемейств; полевой – 7 видов из 4 подсемейств; и водный и околоводный – 7 видов из 4 подсемейств.

Доминирующими семействами растений в питании листоедов являются Compositae, Salicaceae, чуть меньшие показатели имеют семейства Cruciferae, Rosaceae, Labiatae, Polygonaceae, Betulaceae, Caryophyllaceae, Ranunculaceae, Cyperaceae, Gramineae. Остальные семейства растений поедаются единичными видами листоедов.

По степени трофической специализации листоедов к олигофагам относится 51 вид, что составляет 54,25% от общего обилия видов; к полифагам относится 33 вида, что составляет 35,11% от общего обилия видов; к монофагам – 10 видов, что составляет 10,64% от общего обилия видов.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца 63 с., 19 мал., 6 табл., 44 крыніц.

ЛІСТАЕДЫ, CHRYSOMELIDAE, ВІДАВЫ СКЛАД, БІЯТАПІЧНАЯ ПРЫМЕРКАВАННІСЦЬ, ТРАФІЧНАЯ СПЕЦЫЯЛІЗАЦЫЯ, ЭНТАМАЛАГІЧНЫ САЧОК, ЭКСГАЎСТЭР.

Аб'ект даследавання: супольнасці лістаеду (*Coleoptera*, *Chrysomelidae*).

Мэта працы: на аснове сабранага матэрыялу ахарактарызаваць супольнасці жукоў-лістаедаў розных біятопаў на тэрыторыі Бярэзінскага біясфернага запаведніка.

Метады даследавання: касьба энтамалагічным сачком, лоўля эксгаустэрам, глебавыя пасткі.

Улікі праведзены ў розных біятопах Бярэзінскага біясфернага запаведніка ў перыяд з 2023 па 2024 гг. Адлоўлены прадстаўнікі 95 відаў лістаедаў, якія адносяцца да 36 родаў, 9 падсямействаў, што складае 41,85% ад фаўны лістаедаў Бярэзінскага біясфернага запаведніка (227 відаў).

Дамінуючым падсямействам па ліку відаў з'яўляецца Alticinae (38 відаў); сямейства Cassidinae, Chrysomelinae і Galerucinae былі прадстаўлены – 12, 13 і 12 відамі адпаведна, астатнія сямейства былі прадстаўлены менш, чым 10 відамі: Criocerinae – 4 віды, Cryptocerinae – 8 відаў, Donaciinae – 2 віды, Clytrinae – 5 відаў, Eumolpinae – 1 від. Гэтак жа было знойдзена 10 новых відаў жукоў-лістаедаў для фаўны Бярэзінскага біясфернага запаведніка.

Па біятапічнай прымеркаванасці найбольшая колькасць відаў лістаедаў адзначана ў лугавым комплексе – 69 відаў з 8 падсямействаў, на другім месцы па колькасці відаў лясны комплекс – 18 відаў з 5 падсямействаў, затым балотны комплекс – 11 відаў з 3 падсямействаў; палявы – 7 відаў з 4 падсямействаў; і водны і каляводны – 7 відаў з 4 падсямействаў.

Дамінуючымі сямействамі раслін у харчаванні лістаедаў з'яўляюцца Compositae, Salicaceae, крыху меншыя паказчыкі маюць сямейства Cruciferae, Rosaceae, Labiatae, Polygonaceae, Betulaceae, Caryophyllaceae, Ranunculaceae, Superaceae, Gramineae. Астатнія сямейства раслін ядуць адзінкавыя віды лістаедаў.

Па ступені трафічнай спецыялізацыі лістаедаў да алігафагаў ставіцца 51 від, што складае 54,25% ад агульнага багацця відаў; да поліфагаў ставіцца 33 відаў, што складае 35,11% ад агульнага багацця відаў; да монофагам – 10 відаў, што складае 10,64% ад агульнага багацця відаў.

REPORT

Thesis 63 p., 19 fig., 6 tables, 44 sources.

LEAF BEETLES, CHRYSOMELIDAE, SPECIES COMPOSITION, BIOTOPIC CONFINEMENT, TROPHIC SPECIALIZATION, ENTOMOLOGICAL NET, EXHAUSTER.

Object of research: communities of leaf beetles (*Coleoptera*, *Chrysomelidae*).

The purpose of the work: based on the collected material, to characterize the communities of leaf beetles of various biotopes on the territory of the Berezinsky Biosphere Reserve.

Research methods: catcing with an entomological net, catcing with an exhauser, soil traps.

The research was carried out in various biotopes of the Berezinsky Biosphere Reserve in the period from 2023 to 2024. Representatives of 95 species of leaf beetles belonging to 36 genera, 9 subfamilies were captured, which is 41.85% of the fauna of leaf beetles of the Berezinsky Biosphere Reserve (227 species).

The dominant subfamily in terms of the number of species is *Alticinae* (38 species); the subfamilies *Cassidinae*, *Chrysomelinae* and *Galerucinae* were represented by 12, 13 and 12 species, respectively, the remaining families were represented by less than 10 species: *Criocerinae* – 4 species, *Cryptocephalinae* – 8 species, *Donaciinae* – 2 species, *Clytrinae* – 5 species, *Eumolpinae* – 1 view.

10 new species of leaf beetles were also found for the fauna of the Berezinsky Biosphere Reserve.

By biotopic association, the number of leaf beetles prevails in the meadow complex – 69 species from 8 subfamilies, in second place is the forest complex – 18 species from 5 subfamilies, followed by the marsh complex – 11 species from 3 subfamilies; field complex – 7 species from 4 subfamilies; and aquatic and near-aquatic complex - 7 species from 4 subfamilies.

The dominant plant families in the diet of leaf beetles are *Compositae*, *Salicaceae*, slightly lower numbers are the families *Cruciferae*, *Rosaceae*, *Labiatae*, *Polygonaceae*, *Betulaceae*, *Caryophyllaceae*, *Ranunculaceae*, *Cyperaceae*, *Gramineae*. The remaining plant families are eaten by individual species of leaf beetles.

According to trophic specialization, leaf beetles were divided into: monophages (10 species or 10,64% of the total fullness of species), oligophages (51 species or 54,25% of the total fullness of species), polyphages (33 species or 35,11% of the total fullness of species).